

Ankara Şer'îye Mahkemesi Sicillerinde Kayıtlı Vakfiyeler

HALİT ONGAN

Eski Ankara Şer'îye mahkemeleri tarafından gününde yazılmış olup ta hâlen Ankara Etnoğrafya Müzesi arşivinde muhafaza edilen 319 adet Şer'îye sicilini tertip, tasnif ve tetkik ederken her birinin muhteviyatını teşkil eden dâva zaptı, hüccet, ferman, berat, mektup, tezkerre ve buyrultu gibi çeşitli belgeler arasında, zaman zaman muhtelif kadı veya naipeler tarafından tescil edilmiş 151 adet dikkate değer vakfiyelerle karşılaşmıştık. Şu kadar ki, 1583 (H. 991) tarihinden evvelki siciller ele geçmediği ve adı geçen müzeye intikâl etmediği için daha evvelki zamanlara ait vakfiyeleri inceleyememiş ve ancak bu tarihten sonrakileri tesbit edebilmiştik.

Her ne kadar tarih sırasına aykırı olarak ve herhangi bir vakıf münaza'ası münasebetiyle kişiler tarafından mahkemeye ibraz edilip kâtipler tarafından birer delil vesikası mahiyetinde bu defterlere sonradan kaydedilmiş daha eski tarihli vakfiyelere rastlamış isek te bu gibilerin sayısı ne yazık ki, 1583 (H. 991) ten evvel geçen senelere nisbetle pek azdır. Nitekim, arada bir hayli sicil mevcut olmamakla beraber bu tarihten itibaren 1924 (H. 1343) tarihine kadar sıraladığımız ve her birinin muhteviyatını incelemek suretiyle numaraladığımız bu defterlerde sadece 1288 (H. 687), 1372 (H. 774), 1397 (H. 800), 1427 (H. 831), 1449 (H. 853), 1511 (H. 917), 1523 (H. 930), 1524 (H. 931) tarihli olmak üzere 10 kadar eski vakfiyelerle karşılaşmak mümkün olmuştur.

Sırası gelmişken işaret edelim ki, arada birkaçı Türkçe olmakla beraber bu vakfiyelerden 1592 (H. 1001), tarihine kadar olanlar, eski geleneğe göre Arapça ifade ile yazılmış, bundan sonrakilerde ise pek azı müstesna olmak üzere hutbe ve hüküm ifade eden bağlantılar ve tarihler yine geleneğe göre Arapça oldukları halde asıl metinlerin Osmanlı Türkçesi ile kaleme alındığı, bu arada bir kısım vakfiyelerin de hutbesiz olarak doğrudan doğruya hüccet şeklinde düzenlendiği ve vakfiyet hususlarının hüccetlerdeki gibi hükümlere bağlandıkları görülmüştür.

Biz, bu vakfiyelerin baş taraflarındaki hutbelerle sonlarındaki hüküm kısımlarını, yeknesaklıklarından dolayı hesaba almadan sadece ana hatlarını ve vakfın şartlarını tahlil ve hülasa etmek fakat, şuhûd ul-hallerde geçen kişilerin ünvan ve adlarını aynen almak suretiyle Ankara'ya ait 319 Şer'îye sicilinden tesbit ettiğimiz 151 adet vakfiyeyi bir kitap halinde ilim âlemine sunmayı düşündük. Bunun için de hâlen en eski birkaç vakfiye suretlerinin tercümesi ve kitabın sonuna ekliyeceğimiz «İndeks» ler üzerinde çalışmaktayız.

Bu suretle hazırlanan ve yayınlanmak için maddî imkân bekliyen eser, şimdiden tahmin edildiğine göre 240 sayfayı geçmeyecektir.

Bahsettiğimiz esere konu teşkil eden 151 vakfiyenin adını bu makalemizle tanıtmış oluyoruz:

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
1	7. Rebi'ülâhîr (Sene yazılmamış).	Şeyh Danişmend vakfiyesi (Arapça suret)
2	20/Şaban/687 (19/Eylül/1288)	Saraç Sinan vakfiyesi (Türkçeye tercüme edilmiş sûret)
3	20/Muharrem/774 (22/TeMMuz/1372)	Şeyh Ali İbn Şeyh İsfahâni vakfiyesi (Arapça suret)
4	?/Recep/800 (?/Mart/1398)	Melik İsfendiyar vakfiyesi. (Arapça suret)
5	H. 831 (1427-1428)	Şeyh-Hacı Bayram Veli'nin adı geçen bir vakfiye. (Arapça suret)
6	29/Şevval/858 (22/Ekim/1454)	Yahıncak Zaviyesi vakfı. (Arapça suret)
7	(Tarih yazılmamıştır)	İshak Paşa vakfiyesinden Ankara ile ilgili bir kısım. (Arapça yazılmıştır)
8	1/Zilhicce/917 (19/Şubat/1512)	Kayserili Hacı İbrahim vakfiyesi. (Arapça suret)
9	1/Recep/930 (5/Mayıs/1524)	Mehmed oğlu Cemal vakfiyesi. (Arapça suret)
10	1/Cemaziyelevvel/931 (24/Şubat/1525)	Hacı Edhem vakfiyesi. (Arapça suret)
11	29/Cemaziyelâhîr/981 (26/Ekim/1573)	Budak Fakih vakfiyesi. (Arapça suret)
12	1/Rebi'ülevvel/992 (13/Mart/1584)	Hacı Süleyman vakfiyesi. (Hüccet şeklinde Türkçe)
13	1/Muharrem/1000 (19/Ekim/1591)	Muarriif zâde Mehmed Ef. vakfiyesi. (Türkçe suret)
14	22/Rebi'ülâhîr/1001 (26/Ocak/1593)	Zülkadir Halife vakfiyesi. (Türkçe asıl)
15	25/Rebi'ülâhîr/1001 (29/Ocak/1593)	Zülkadir Halife vakfiyesi. (Evvelkine ek olarak Türkçe)
16	29/Rebi'ülâhîr/1001 (2/Şubat/1593)	Zülkadir Halife vakfiyesi. (Evvelkilere ek olarak Türkçe)
17	29/Rebi'ülâhîr/1001 (2/Şubat/1593)	Ukkaş zâde İbrahim Ef. vakfiyesi. (Arapça)
18	9/Cemaziyelâhîr/1001 (13/Mart/1593)	Halil Baba vakfiyesi. (Arapça)
19	30/Zilkade/1002 (17/Ağustos/1594)	Hacı Nasuh vakfiyesi. (Arapça)
20	1/Cemaziyelâhîr/1008 (19/Aralık/1599)	Hacı Muslı vakfiyesi. (Arapça)
21	30/Zilkade/1008 (12/Haziran/1600)	Seyyid İbrahim vakfiyesi. (Türkçe)
22	1/Cemaziyelâhîr/1020 (11/Ağustos/1611)	Defterdar (Sabıka Kıbrıs Beylerbeyisi) Mustafa Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
23	1/Zilhicce/1021 (23/Ocak/1613)	Hacı Hüdâverdi vakfiyesi. (Türkçe)
24	15/Cemaziyelevvel/1033 (5/Mart/1624)	Kemâlettin Efendi vakfiyesi. (Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
25	12/Recep/1039 (25/Şubat/1630)	Hacı Mahmud veya Mevlevihane vakfiyesi. (Hüccet şeklinde Türkçe)
26	29/Şaban/1039 (13/Nisan/1630)	Hacı Mahmud veya Mevlevihane vakfiyesi. (Evvelki vakfiye ile ilgili Arapça)
27	26/Cemaziyelevvel/1046 (26/Ekim/1636)	Hüsam kızı Efendibula Hatun vakfiyesi. (Arapça)
28	2/Zilhicce/1046 (27/Nisan/1637)	Hüsam oğlu Abdülkerim vakfiyesi. (Türkçe)
29	30/Muharrem/1048 (13/Haziran/1638)	Edhem oğlu Hızır Balı vakfiyesi. (Türkçe)
30	1/Cemaziyelâhir/1051 (7/Eylül/1641)	Yozgat köyünden Recep Beşe vakfiyesi. (Türkçe)
31	7/Cemaziyelevvel/1056 (21/Haziran/1646)	Elvan köyünden Şaban oğlu Mehmed vakfiyesi. (Türkçe)
32	10/Cemaziyelevvel/1056 (24/Haziran/1646)	Kethüdayeri Hüseyin Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
33	25/Safer/1063 (25/Ocak/1653)	Kerime Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
34	6/Cemaziyelevvel/1066 (2/Mart/1656)	Osman Dede vakfiyesi. (Türkçe)
35	29/Cemaziyelâhir/1066 (24/Nisan/1656)	Pir Mehmed kızı Ümmihanı vakfiyesi. (Arapça)
36	20/Muharrem/0054 (Binler ve yüzler rakamları yazılmamış)	Hatip Ahmed Zaviyesi vakfiyesi. (Arapça)
37	20/Safer/1072 (15/Ekim/1661)	Nâip zade Seyyid Mehmed vakfiyesi. (Türkçe)
38	15/Cemaziyelâhir/1072 (5/Şubat/1662)	Muşlı Paşa oğlu Ahmed Bey vakfiyesi. (Türkçe)
39	1/Recep/1074 (29/Ocak/1664)	Tacetin Zade vakfiyesi (Türkçe)
40	1/Şaban/1075 (17/Şubat/1665)	Muşlı oğlu Arslan Ağa vakfiyesi. (Arapça)
41	12/Zilkade/1076 (16/Mayıs/1666)	Ali oğlu Ahmed vakfiyesi. (Türkçe)
42	17/Şaban/1077 (12/Şubat/1667)	Hasan Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
43	17/Recep/1080 (11/Aralık/1669)	Hüseyin Gazi Şeyhi Piri Dede vakfiyesi. (Türkçe)
44	20/Rebi'ülâhir/1083 (15/Ağustos/1672)	Süleyman kızı Aynışah vakfiyesi. (Türkçe)
45	20/Zilkade/1085 (15/Şubat/1675)	Gülistan Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
46	14/Safer/1086 (10/Mayıs/1675)	Seyyid Abdullah Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
47	7/Rebi'ülâhir/1087 (19/Haziran/1676)	Mehmed oğlu Hacı Ali vakfiyesi. (Türkçe)
48	7/Rebi'ülâhir/1087 (19/Haziran/1676)	Mehmed oğlu Hacı Ali vakfiyesi. (Evvelki vakfiye ile ilgili Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
49	20/Rebi'ülâhîr/1087 (2/Temmuz/1676)	Hacı Pirlî vakfiyesi. (Türkçe)
50	1/Safer/1090 (14/Mart/1679)	Saliha Kadın vakfiyesi. (Türkçe)
51	(10/Zilhicce/1090) (12/Ocak/1680)	Hacı İsa Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
52	15/Cemaziyelevvel/1093 (22/Mayıs/1682)	Ali Dede kızı Fatma Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
53	23/Recep/1094 (18/Temmuz/1683)	Kâtibe Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
54	1/Recep/1097 (24/Mayıs/1686)	Muşlı Paşa oğlu Ahmed Bey vakfiyesi. (Türkçe)
55	1/Recep/1097 (24/Mayıs/1686)	Ankaravî Mehmed Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
56	3/Zilhicce/1100 (18/Eylül/1689)	Müderriş Hacı Satılmış vakfiyesi. (Türkçe)
57	20/Cemaziyelevvel/1101 (31/Mart/1690)	Canfeda Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
58	1/Zilkade/1103 (15/Temmuz/1692)	Seyyid Fethullah vakfiyesi. (Türkçe)
59	14/Safer/1104 (25/Ekim/1692)	Hacı Hüseyin oğlu Hacı Mustafa vakfiyesi. (Türkçe)
60	5/Rebi'ülevvel/1105 (4/Kasım/1693)	Şükri kızı Hatice Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
61	1/Safer/1107 (11/Eylül/1695)	Âbide ve Sultan Hatunlar vakfiyesi. (Türkçe)
62	17/Safer/1110 (25/Ağustos/1698)	Recep kızı Ümmihani vakfiyesi. (Türkçe)
63	17/Safer/1110 (25/Ağustos/1698)	Satı Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
64	3/Ramazan/1110 (5/Mart/1699)	Sinan kızı Ümmi Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
65	11/Zilkade/1110 (11/Mayıs/1699)	Ahmed kızı Şehribânu vakfiyesi. (Türkçe)
66	10/Şevval/1116 (5/Şubat/1705)	Aydın kızı Ayşe Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
67	23/Ramazan/1117 (8/Ocak/1706)	Yusuf oğlu Mustafa vakfiyesi. (Türkçe)
68	13/Mubarrem/1124 (21/Şubat/1712)	Hanife Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
69	10/Cemaziyelevvel/1125 (4/Haziran/1713)	Abdülmennan oğlu Abdullah Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
70	10/Rebi'ülâhîr/1128 (3/Nisan/1716)	Hâce İhsan Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
71	14/Rebi'ülâhîr/1129 (28/Mart/1717)	Gülzar Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
72	15/Safer/1130 (18/Ocak/1718)	Muşlı Paşa oğlu Mehmed Emin Bey vakfiyesi. (Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
73	1/Rebi'ülevvel/1132 (12/Ocak/1720)	Seyyid Mehmed Çelebi vakfiyesi. (Türkçe)
74	10/Şaban/1133 (6/Haziran/1721)	Seyyid Abdülhadi vakfiyesi. (Türkçe)
75	8/Zilhicce/1133 (30/Eylül/1721)	Sâime Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
76	20/Rebi'ülevvel/1137 (7/Aralık/1724)	Abdullah kızı İnayet (?) Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
77	6/Muharrem/1138 (14/Eylül/1725)	Müderriş zade Lutfullah Ef. vakfiyesi. (Türkçe)
78	1/Cemaziyelevvel/1141 (3/Aralık/1728)	Abdülkerim zade Seyyid Hacı Mehmed Emin Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
79	20/Cemaziyelâhir/1141 (21/Ocak/1729)	Hâce Râbia vakfiyesi. (Türkçe)
80	1/Muharrem/1143 (17/ Temmuz/1730)	Şeyh Mehmed Baba vakfiyesi. (Türkçe)
81	6/Cemaziyelâhir/1143 (17/Aralık/1730)	Hacı Yusuf vakfiyesi. (Türkçe)
82	13/Safer/1146 (26/ Temmuz/1733)	Mustafa kızı Fatma Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
83	25/Recep/1147 (21/Aralık/1734)	Âdile Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
84	1/Rebi'ülevvel/1151 (19/Haziran/1738)	Hacı Yusuf vakfiyesi (İkinci). (Türkçe)
85	17/Zilkade/1151 (26/Şubat/1739)	Seyyid Hacı Mehmed Emin Ef. Vakfiyesi. (Türkçe)
86	9/Safer/1152 (18/Mayıs/1739)	Mehmed kızı Ayşe Hatun vakfiyesi. (Türkçe ifadeli vakfiyet hükmü)
87	1/Cemaziyelevvel/1153 (25/ Temmuz/1740)	Serkiz kızı Mariyye vakfiyesi. (Türkçe)
88	26/Safer/1159 (20/Mart/1746)	Ağa zade Seyyid Abdullah Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
89	20/Cemaziyelâhir/1159 (10/ Temmuz/1746)	Abdülkerim zade Seyyid Fazlullah Efen- di vakfiyesi. (Türkçe)
90	20/Zilkade/1162 (1/Aralık/1749)	Abdülkerim zade Seyyid Hacı Sun'ullah Efendi vakfiyesi.
91	20/Şevval/1164 (11/Eylül/1751)	Mermer zade Ali Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
92	28/Rebi'ülâhir/1172 (29/Aralık/1758)	Feyzullah Efendi vakfiyesi. (Arapça)
93	15/Recep/1172 (14/Mart/1759)	Ekmekçi İmam yahut Ali oğlu Hacı Mu- sa vakfiyesi. (Türkçe)
94	20/Safer/1174 (1/Ekim/1760)	Seyyid Hacı Mahmud Çelebi vakfiyesi. (Türkçe)
95	18/Ramazan/1175 (12/Nisan/1762)	Mustafa kızı Ayşe Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
96	28/Rebi'ülevvel/1176 (17/Ekim/1762)	Ağaçayak zade Hacı Mehmed Ağa vak- fiyesi. (Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
97	20/Recep/1177 (24/Ocak/1764)	Hacı Halil kızı Fatma Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
98	28/Recep/1178 (21/Ocak/1765)	Şeyh Halil Baba vakfiyesi. (Türkçe)
99	23/Cemaziyelâhir/1181 (16/Kasım/1767)	Mehmed Beşe vakfiyesi. (Türkçe)
100	20/Rebi'ülevvel/1194 (26/Mart/1780)	Şerife Fatma Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
101	15/Recep/1194 (17/ Temmuz/1780)	Seyyid Dede Mahmud vakfiyesi (Türkçe)
102	20/Cemaziyellevvel/1196 (3/Mayıs/1782)	Emetullah Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
103	15/Cemaziyelâhir/1198 (6/Mayıs/1784)	Mimar zade Seyyid Mehmed Şakir Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
104	1/Muharrem/1207 (19/Ağustos/1792)	Karayılan yahut Haseki Mehmed Ağa vakfiyesi. (Hüccet tarzında Türkçe)
105	11/Muharrem/1212 (6/ Temmuz/1797)	Hava Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
106	3/Zilhicce/1212 (19/Mayıs/1798)	Seyyid Hacı Şahabettin vakfiyesi. (Türkçe)
107	15/Cemaziyelâhir/1215 (3/Kasım/1800)	Seyyid Hacı Şahabettin vakfiyesi. (İkinci defa Türkçe)
108	3/Zilkade/1224 (10/Aralık/1809)	Hacı Bayram vakfından bir değirmenin, satılarak bedelinin vakfiyetine dair hüccet. (Türkçe)
109	21/Cemaziyellevvel/1229 (11/Mayıs/1814)	Seyyid Abdülhadi vakfiyesi. (Türkçe)
110	15/Şaban/1230 (23/ Temmuz/1815)	Kaymakam Hacı Ali Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
111	1/Şevval/1231 (25/Ağustos/1816)	Toygar zade Seyyid Mehmed Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
112	1/Muharrem/1235 (20/Ekim/1819)	Seyyid Mehmed Galip Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
113	9/Şaban/1235 (22/Mayıs/1820)	Şerife Zahide Hanım vakfiyesi. (Türkçe)
114	11/Şaban/1235 (24/Mayıs/1820)	Şerife Zahide Hanım vakfiyesi. (Evvelkine ek. Türkçe)
115	21/Cemaziyelâhir/1237 (13/Mart/1822)	Vesayet yolu ile Ali Beşe kızı Fatma Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
116	(Tarih yazılmamış)	Ser Küttap Abdurrahim Ef. vakfiyesi. (Türkçe)
117	1/Cemaziyelâhir/1248 (26/Ekim/1832)	Cerrah Hacı İbrahim Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
118	1/Rebi'ülevvel/1252 (16/Haziran/1836)	Bezci zade Hacı İbrahim Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
119	15/Safer/1254 (10/Mayıs/1838)	Tatar Ağası Mustafa vakfiyesi. (Türkçe)
120	19/Şevval/1256 (15/Aralık/1840)	Dorut Dede yahut Seyyid Abdullah Efendi vakfiyesi. (Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
121	21/Muharrem/1257 (15/Mart/1841)	Dorut Dede yahut Seyyid Abdullah Efendi vakfiyesi. (Evvelkine zeyl. Türkçe)
122	21/Muharrem/1258 (4/Mart/1842)	Bolu Mutasarrıfı Mehmed Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
123	2/Zilkade/1258 (5/Aralık/1842)	Tirid zade Şeyh Hüseyin Ef. vakfiyesi. (Türkçe)
124	23/Zilhicce/1262 (12/Aralık/1846)	Seyyid Osman Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
125	13/Şevval/1265 (1/Eylül/1849)	Nallıhanlı Hâce Kadın yahut Emine Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
126	23/Cemaziyelevvel/1266 (6/Nisan/1850)	Yakacık köyünden Mustafa kızı Ayşe Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
127	5/Rebi'ülâhir/1273 (3/Aralık/1856)	Vecihi Paşa karısı Müslime Hanım vakfiyesi. (Hüccet üslûbunda Türkçe)
128	5/Recep/1274 (19/Şubat/1858)	Kaymakam Rıza Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
129	7/Cemaziyelâhir/1277 (21/Aralık/1860)	Yeğenbey ve Torasan vakıflarının tevliyetine dair inha arzı. (Türkçe)
130	6/Safer/1278 (13/Ağustos/1861)	Kaymakam Ali Rıza Paşa vakfiyesi. (Türkçe)
131	7/Safer/1279 (4/Ağustos/1862)	Vecihi Paşa karısı Müslime Hanım vakfiyesi. (Türkçe)
132	7/Safer/1279 (4/Ağustos/1862)	Çiçekli zâde Hafız Mehmed Ef. vakfiyesi. (Türkçe)
133	23/Cemaziyelevvel/1280 (5/Kasım/1863)	Vecihi Paşa karısı Şerife Müslime Hanım vakfiyesi. (Türkçe)
134	27/Cemaziyelevvel/1280 (9/Kasım/1863)	Vecihi Paşa karısı Şerife Müslime Hanım vakfiyesi. (Türkçe)
135	1/Muharrem/1283 (16/Mayıs/1866)	Şeyh zade Seyyid Ahmed Refi vakfiyesi. (Türkçe)
136	19/Cemaziyelevvel/1283 (29/Eylül/1866)	Halvetiye Şeyhi Seyyid Mehmed Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
137	14/Rebi'ülevvel/1296 (8/Mart/1879)	Hacıtuğrul köyünden Ali oğlu Ebubekir vakfiyesi. (Türkçe)
138	23/Rebi'ülâhir/1296 (16/Nisan/1879)	Ahi köyünden Satılmış oğlu Mehmed vakfiyesi. (Türkçe)
139	17/Rebi'ülâhir/1297 (29/Mart/1880)	Eskici Mustafa Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
140	27/Zilkade/1301 (18/Eylül/1884)	Dabak İsmail Ağa vakfiyesi. (Türkçe)
141	9/Cemaziyelevvel/1302 (24/Şubat/1885)	Çerkeşli Şeyhî zade Mehmed Tevfik Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
142	24/Safer/1306 (30/Ekim/1888)	Rum cemaatından Prodobros oğlu Yuvan vakfiyesi. (Türkçe)
143	9/Şaban/1306 (11/Nisan/1889)	Hacı Mahmud kızı Hava Hatun vakfiyesi. (Türkçe)
144	5/Zilkade/1309 (1/Haziran/1892)	Habibe Hanım vakfiyesi. (Türkçe)

Sıra No.	Vakfiyenin Tarihi	Vakfiyenin Adı ve Durumu
145	25/Şevval/1310 (12/Mayıs/1893)	Ömer Aynî Efendinin kitap vakfiyesi. (Türkçe)
146	26/Zilkade/1315 (18/Nisan/1898)	Kamu adına Ser Attar zade Mehmed oğ- lu Ali Efendinin Elmadağ suyu vakfi- yesi. (Türkçe)
147	2/Ramazan/1317 (4/Ocak/1900)	Fıdân Hanım vakfiyesi. (Türkçe)
148	19/Cemaziyelâhir/1319 (3/Ekim/1901)	Hacı Musa Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
149	10/Rebi'ülevvel/1321 (6/Haziran/1903)	Hatip zade Ali Efendi vakfiyesi. (Türkçe)
150	26/Recep/1323 (26/Eylül/1905)	Kargalı köyünden Hacı Mustafa Ağa vak- fiyesi. (Türkçe)
151	6/Rebi'ülâhir/1326 (8/Mayıs/1908)	Samud köyünden Ahmed Ağa vakfiyesi. (Türkçe)

Yazımıza son vermeden önce özetlenmiş olarak kitaba dercettiğimiz bir kaç vakfiyeyi de gözden geçirelim :

18 — Halil Baba vakfiyesi (Ankara Kadısı Mehmed Efendi zamanında Arapça olarak yazılmıştır).

Vâkif : Hacı Bayram Veli ahfadından Şeyh Halil Baba.

Tescil Mütevellisi : Ankara'da Hacı Bayram camii imamı Mustafa oğlu Muhittin Halife.

Vakfiyenin Tarihi : 9. Cemaziyelâhir 1001 (13/Mart/1593)

Vakfiyenin Kayıtlı Bulunduğu Sicil No. : 4.

Belge No. : 583

Vakfiyenin Türkçe Özeti : Bu vakfiyenin sahibi Şeyh Halil Baba, parasından ayırdığı yedi bin dirhemi (akçeyi) hayır maksadiyle ve şu şartlarla vakfetmiştir:

a — Bu para, sağlam rehin ve güvenilebilir kefil yolu ile veya bunlardan biri tercih edilmek suretiyle dürüst ve dindar kimselere, her sene onu on bir buçuk hesabı üzere müteveli tarafından işletilecektir.

b — Ankara'daki Merhum Hacı Bayram Veli camiinde imam olanlar, bu vakfın mütevellisidirler ki, hâlen Mustafa oğlu Mu-

hittin Halife imam olmakla, tevliyyete mutasarrıf olup bunun vefatından sonra her kim imam olursa o, müteveli olacaktır.

c — Hacı Bayram neslinden hayatta olan kimseler, hasbî olarak bu vakfa nezaret edeceklerdir.

ç — Beş nefer kimse ki, hayatta olan ve hâlen merhumun türbesinde hizmet eden Kutbüddin oğlu Sâdi Halife, Halil oğlu Hacı Yusuf, (yazılmamış) oğlu Hacı Mahmud, Yunus oğlu Mustafa ve adı geçen müteveli ile bu beş kimsenin vefatlarından sonra yerlerine tâyin edilecek kimseler, her gün zikri geçen camide merhumun «Evrad» ını okuyacaklar, vakfedilen paranın neması ise bu beş vazifeliye eşit olarak dağıtılacaktır.

ŞUHÛDUL-HÂL :

İftiharü'l-müderresin Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn Es-Seyyid Mahmud.

Fahrü'l-müderresin İbrahîm Efendi bin Davud Halife.

El-Hâc Ahmed Çelebi El-Hatip.

Hasan Çelebi ibn Mezd.

Kasım Halife El-Muarrif.

Dem'î Çelebi.

El-Hâc Ali Cafer ibn Hüda verdi. ve gayrı.

42 — Hasan Paşa vakfiyesi (Ankara Kadısı Abdülgani Efendi tarafından Türkçe olarak tanzim edilmiştir.)

Vâkif : Ankara Sancakbeyi Hasan Paşa.

Tescil Mütevellisi : Mehmed oğul Fahrü'l-a'yân Mustafa Ağa.

Vakfiyenin Tarihi : 17/Şaban/1077 (12/Şubat/1667)

Kayıtlı bulunduğu sicil No. : 51.

Belge No. : 506.

Vakfiyenin Özeti : Bu vakfiyenin sahibi olan Ankara Sancakbeyi Hasan Paşa Hazretleri, o âna kadar mülkiyetinde bulundurduğu İstanbul'un Galata kazası muzâfâtından Rumeli Hisarı ile İstinye arasında, bir tarafı Sadrazam Ahmed Paşa bahçesi, bir tarafı İstinyeli Müfti Yahya Efendi bahçesi, bir tarafı deniz ve bir tarafı boş arsa ile hudutlu olup meyveli ve meyvesiz ağaçları ihtiva eden, aynı zamanda «Feridun Paşa Bahçesi» demekle bilinen bahçesini, içindeki tahdid ve tavsiften müstağni müteaddid odalı sarayı ile birlikte Allah rızası için vakfetmiştir. Şu şartla ki :

Vâkif hayatta bulunduğu müddetçe bu bahçeye ve içindeki saraya kendisi, vefatından sonra da çocukları ve çocuklarının çocukları nesli boyunca mutasarrif olacak, hasıl olan gelir, erkek ve kız tefrik edilmeksizin eşit bir şekilde, aralarında taksim olunacaktır. Eğer (Allah korusun) nesli inkiraz bulursa bu bahçe ve saray Medine-i Münevvere tukasına vakfedilmiş olacak ve geliri Medine-i Münevvere mütevellisi eliyle mahalline gönderilecektir.

ŞUHÛDU'L-HÂL :

Emirü'l-Ümerâ, El-kirâm Hacı Halil Paşa.

Mustafa Ağa Kethudâ-i Pâşâyı mumâileyh.

A'lemü'l-ulemâ' El-ızm Es-Seyyid Ali Efendi ibn Elmerhûm Mehmed Efendi, El-Müftü bi-Ankara.

Umdetü'l-kuzât Ataullah Efendi Eşşehir bi-İğneci.

Halil Ağa Kethudâ-i vâkifa mumâileyh.

Mehmed Çelebi ibn Hasan.

Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa ibn İlyas.

Zuhri erbâbü'l-kalem Ali Efendi Kâtib-i vâkif-i mumâileyh.

Süleyman Ağa ibn Abdülmuttalib.

Mehmed Ağa Tamgaay-Emîn.

Mehmed Ağa ibn Mehmed Çavuş.

Abdürrezak Çelebi ibn Ahmed.

Mustafa Ağa ibn Kethudâ-i bevâbân.

Elhâc İsa ibn İsa.

İsa Bey ibn Mustafa.

Es-Seyyid İbrahim Ağa ibn Es-Seyyid Ahmed.

Es-Seyyid Kocabey ibn Es-Seyyid Muslı Çelebi.

Bu arada Rum cemaatından birine ait dikkate değer bir vakfiyeyi de de aynen veriyoruz:

142 — Rum cemaatından Yuva'nın vakfiyesi:

(Ankara mahkemesince ve nâip Kevakibî Zâde Seyyid Mehmed Necmettin tarafından hüccet tarzında düzenlenmiştir.)

Vâkif : Ankara'nın Hoca-hindî mahallesinden Yuva'nın veledi Hacı Prodöbromos veledi Kili.

Tescil Mütevellisi : Ankara'nın İmam Yusuf mahallesinden Taşçı oğlu Yuva'nın, diğer adı Civan veledi İliya veledi Bodos.

Vakfiyenin Tarihi : 24/Safer/1306